

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Dato:
Kontor: Kommunal sundhed
J.nr.: 2003-1465-11
Sagsbeh.: SHH
Fil-navn: spørgsmål/spm 507 thule

Besvarelse af spørgsmål nr. 507 (Alm. del), som Sundhedsudvalget har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 3. august 2006

Spørgsmål 507:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 24. juli 2007 fra Foreningen for Stråleramte Thulearbejdere, jf. alm del-bilag 628."

Svar:

Foreningen for Stråleramte Thulearbejdere har til Sundhedsudvalget fremsendt en beskrivelse af, hvorledes oprydningsarbejdet foregik, efter at et amerikansk B-52 bombefly bestykket med fire kernevåben styrtede ned ved Thule-basen i 1968.

Anledningen til henvendelsen til Sundhedsudvalget er, at Forskningscenter Risø netop har udsendt en rapport om plutoniumforureningen i området omkring thulebasen.

Foreningen anfører bl.a., at man hverken i Thule eller i Danmark var forberedt på, at en sådan ulykke kunne ske. Foreningen mener ikke, at alle tilgængelige oplysninger er kommet frem i sagen, eller at de Thulearbejdere, som opholdt sig på basen og deltog i oprydningsarbejdet efter flystyrtet, er blevet tilstrækkeligt helbredsundersøgt.

Jeg skal til henvendelsen fra Foreningen af Thulearbejdere anføre følgende:

Den omhandlede rapport fra Risø er baseret på data indsamlet i Thuleområdet i 2003 under et samarbejde mellem bl.a. Grønlands Naturinstitut og Forskningscenter Risø. Forureningen er ifølge rapporten af en sådan karakter, at den muligvis kan udgøre en (mindre) sundhedsrisiko for personer, der har deres færd i området. Koncentrationerne af plutonium i havvand og havdyr er lave og kan ikke udgøre en strålemæssig risiko for mennesker, selv ikke ved indtagelse af skaldyr med de højeste koncentrationer.

Rapporten anbefaler nye undersøgelser af et landområde ud for kysten, Narsaarsuk, som lokale vindforhold tilbage i 1968 gjorde særligt udsat for forureningen.

Risø's rapport er således en undersøgelse af jordbunden i de områder, hvor der eventuelt kan være plutoniumforurening som følge af flystyrtet.

Efter min opfattelse giver Risøs undersøgelse ikke belæg for at foretage yderligere helbredsundersøgelser af Thulearbejderne, idet jeg ikke finder grundlag for påstanden om, at sagen ikke er blevet belyst tilstrækkeligt i forhold til Thulearbejderne.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at der siden 1986 er gennemført en række helbredsundersøgelser af Thulearbejdere og grønlandere, som var med i oprydningsarbejdet. Ingen af de gennemførte undersøgelser frem til 1995 har kunnet bekræfte den fremførte mistanke om øget sygelighed, dødelighed, kræftforekomst eller nedsat fertilitet hos de civile arbejdere, som var ansat i oprydningsperioden i forhold til civile arbejdere ansat uden for oprydningsperioden. Den seneste registerundersøgelse af dødelighed og kræftforekomst blandt Thule-arbejdere, som blev gennemført i 2005, bekræfter ovenstående.

En ekspertgruppe fra Statens Sundhedsvidenskabelig Forskningsråd afgav i 1995 en rapport, der konkluderede, at der ikke kunne gennemføres en samlet videnskabelig undersøgelse af Thule-arbejdernes helbredsforhold, men pegede i stedet på nogle supplerende undersøgelser.

På baggrund af ekspertgruppens rapport tilrettelagde Sundhedsministeriet i samarbejde med en følgegruppe med repræsentanter for bl.a. Folketingets partier, partierne i det grønlandske Landsting, sundhedsfaglige eksperter og Thule-arbejdernes foreninger en offentlig høring den 7. og 8. oktober 1995 om Thule-ulykkens sundhedsmæssige aspekter. I sammenfatningen fra høringen blev det fastslået, at de hidtil gennemførte undersøgelser ikke havde kunnet påvise, at Thule-arbejderne, de grønlandske fangere eller den lokale befolkning havde fået helbredsskader som følge af udsættelse for radioaktivitet.

Der var ikke påvist optagelse af plutonium hos de pågældende som følge af ulykken. Følgegruppen bemærkede dog, at visse kræftsygdomme har en meget lang udviklingstid, og at der ikke foreligger undersøgelser, som kan belyse om Thule-arbejderne eller de grønlandske fangere er påført helbredsskader som følge af eksposition for andre farlige stoffer. Følgegruppen konstaterede, at det ikke er sandsynligt, men at oplysninger til belysning af dette spørgsmål ikke kan fremskaffes.

Endelig mente følgegruppens flertal, at de foretagne undersøgelser og ikke mindst høringen havde skildret en stor indsats i forbindelse med ulykken og oprydningen, i første række fra grønlandske fangere og siden fra Thulearbejdere side, og at indsatsen var udført under ekstremt vanskelige forhold. Thulearbejdernes og de grønlandske fangeres deltagelse i oprydningsarbejdet har været præget af mange usikkerhedsmomenter. Disse kombineret med de efterfølgende debatter og rejste tvivlsspørgsmål kunne efter følgegruppens mening have været medvirkende til udvikling af de påfaldende mange symptomer, Thule-arbejderne beskriver.

På baggrund af de oplysninger, der kom frem under høringen samt i de ovenfor omtalte undersøgelser blev det anbefalet, at der som forudsætning for den politiske beslutningsproces ikke skulle gennemføres flere undersøgelser af Thule-arbejdernes og de grønlandske fangeres helbredsforhold.

Et folketingsflertal besluttede efterfølgende, at yde en kulancemæssig godtgørelse på 50.000 kr. til civile arbejdere og grønlændere m.fl., som opholdt sig på eller i umiddelbar nærhed af Thule-basen inden for oprydningssperioden fra og med den 21. januar 1968 til og med den 17. september 1968 med henvisning til høringen og følgegruppens sammenfatning.